

Obra poètica 1989-2019
JMa Uya

Obra poètica 1989-2019

JMa Uyà

Edicions Cal·lígraf

Figueres, 2024

Primera edició — juny de 2024

Edició a cura de Jordi Botella amb la col·laboració
de Rafel Uyà i Mariona Mas

Publicació

Edicions Cal·lígraf, SL

Monturiol, 2, 1r 1a

17600 Figueres

Tel. (0034) 615 261 764

www.edicionscalligraf.com

info@edicionscalligraf.com

Disseny i maquetació

Plàcid Busquets

Impressió

DC Plus, Serveis Editorials

ISBN

978-84-128299-5-2

Dipòsit legal

GI 657-2024

© del text

Associació Ànima Civil

© de l'estudi crític

Jordi Botella

© de la fotografia de portada

Mercè Solé

© de la fotografia interior

Rafel Uyà

© d'aquesta edició

Edicions Cal·lígraf, SL

Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, la reproducció parcial o total d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic. Les infraccions d'aquests drets es troben sotmeses a les sancions establertes a les lleis.

Taula

PRÒLEG DE L'AUTOR	9
ÀNIMA CIVIL	15
Dèiem Ànima Civil, 1989	17
Ànima Civil, 1990-1999	61
Ànima Civil, 2000-2007	147
Ànima Civil, 2007-2014	231
POESIA DRAMÀTICA	265
Noces del sentit, 1997	267
Sa Nitja, 1999-2001	297
Rèquiem, 2008-2009	319
ODES, 2015-2019	379
ALTRES POEMES	407
L'ERROR, LA MENTIDA I EL SILENCI	427
Estudi crític de Jordi Botella	
CRONOLOGIA	517
Vida i obra de Josep Maria Uyà	
ÍNDEX GENERAL	529

PRÒLEG DE L'AUTOR

*Dispersão do ser num exterior que não
é Natureza, mas Alma...*

FERNANDO PESSOA

Que algú, qualsevol, tingui dubtes, és prou. Que, encara més, els visqui i els interrogui amb certa passió, és bastant. Si, per fi, hi condiciona la seva vida com una experiència i reflexió ineludibles, podem dir que aquest algú s'exigeix una templança poc habitual. Però si, com a habitud d'això, en surt un treball que acaba en versos, és ja una aventura poc recomanable, sense garanties de salut mental i, fins i tot, decididament, una excentricitat.

Jo vaig començar a ser excèntric a l'edat en què tot-hom ho és, a l'adolescència, i des del dia aquell en què vaig perdre el primer amor (tota poesia neix per desamor, accidental o superlatiu), he errat en aquest ofici, conscient de la precarietat i supèrbia que implica. Perque el poeta, per més que diguin, vol trobar el que no existeix, i com que no ho troba, es dedica a construir un monument laboriós al seu propi desencís. De vegades passa, però, que en aquest caminar desorientat el poeta troba una veu que no és només seva, una veu més fonda que la persona comuna,

que l'obliga sense retorn a continuar, malgrat l'evidència del mal paper i del fet que està lluitant amb el silenci.

En el silenci, que és mort i misteri de vida, és on el poeta innocentment s'ha ficat per absències no gaire innocents. De vegades el silenci el tapen les religions o les revolucions, però en aquest final de segle (vull dir ara, tant fa la data) el silenci ens ve de lluny, de l'estranya caiguda del "sagrat" o de Déu, i ara, qui més qui menys, és un gran profà del silenci. Al davant només hi ha límits borrosos entre l'exasperació i el sentit recte, entre amor i mort, jo i tot, Déu i no-res. Si el temps havia sigut rígid per alguns homes, ara sembla trencat en una explosió de causes i solucions garbellades, cadascú com pot, en la consciència, el sentit més precari però més exclusiu dels moderns.

Si hom arriba a creure que això és així, pensar és, en si mateix, un problema. Ni el llenguatge ni la sensació, parcials i immanents, no surten de ser rodes d'un engranatge la fi del qual hem destruït o hem oblidat...Al mig de la supèrbia d'aquest home civil i el seu llenguatge unilateral, conscient, però, només del seu ordre compulsiu i no de l'eteri, la poesia s'enfronta al repte de trobar cant al misteri, des d'una perspectiva nova, la contradicció absoluta entre la voluntat empresa per l'home i la direcció lenta, cíclica, de la Naturalesa.

Alguns humors meus, algunes experiències i lectures alienes, i certes tendències contemporànies, em fan pensar que aquest cant té una vocació metafísica, que no pot haver-hi poesia que no sigui metafísica, implícita, no explícita, tal com ho va voler assenyalar Antonio Machado; i com que la metafísica és intuïtiva, ha de néixer del lloc més intuïtivament sensible, l'ànima.

Els poemes que teniu a les mans no tenen una metafísica, però potser la cerquen quan la sensació anímica es creua amb l'ordre paradoxal de la seva civilitat. El que van dient és privat i comú, banal i sagrat, formal i sentit. Si a més a més hi ha un cert ordre i disciplina, són per contenir els excessos que es desvetllen en la imaginació. De fet, els poemes són com un amic, i per aquest que escriu, la manera de tenir una conversa amb ell a l'hora de sopar, i anar rebent les preguntes que et fa difícils mentre amb una mà et serveix un altre cop el vi sec i fort que hi ha sobre la taula, i tots dos sabeu que allà fora ningú no us espera.

No del fet de ser humans, que és una coincidència, sinó de "veure'ns" humans, n'he fet la conversa amb el meu amic. A ell, i a la paciència, dec els poemes d'Ànima Civil.

JMA UYÀ

Sabadell, Octubre de 1989

DÈIEM ÀNIMA CIVIL
Poemes de Miquel Molins
1989

Aprendre

*Si fractus inlabatur orbis,
impavidum ferient ruinae.*

HORACI, *Odes III*

Les grans passions són mortes.
Arriba temps de no ser res
Per poder ser totes les coses
—planar com fum de cigarret
damunt llibres, mobles, fulls
iniciats que urgeix la memòria.
Ser indefinit per la màxima exigència
I no cometre errors,
No caure en la història,
Només tenir el plaer
De la inútil perspectiva aèria
Com un déu
Cansat i brut de l'esperança.

Alliberament

A.A. Caeiro

Incert és el món i com el conquerim
Per veure bé el cel on res no s'hi esdevé.
Només les boires, que altes passen
Arrossegant amb mandra els déus serens.

Dessota, desconeixem sense fi
Que l'espai genera el nostre veure,
Que la raó és aliena a la memòria
I a l'ordre amb què pensa.

Respirant hauríem de creure
Tal com la fe es renova, per inèrcia.
Que un dia és tots els dies, que algú
Desconeixent el somni del poeta

Ha ordenat els mots senzills.